

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γειά σου.

Για τα παράξενα λέγαμε, τα ασυνήθιστα που βρήκαμε σαν ήρθαμε στην Αυστραλία, μα εσύ ήρθες με οικογένεια και σε οικογένεια, βρήκες αμέσως δουλειά, ήξερες τη γλώσσα, δεν έζησες τη μουγκαμάρα και την απομόνωση των πρώτων καιρών. Όμως πέρα από αυτή την απομόνωση ήταν και τα παράξενα και τα αλλιώτικα που βρήκαμε. Είναι και η βρετανική νοοτροπία, η τυπικότητα και η σιωπηρή κυκλοφορία στην κοινωνία που μας ξένιζε και μας έδειχνε στα μάτια των ντόπιων θορυβώδεις και φωνακλάδες.

Και οι κινήσεις των χεριών και η εκφραστικότητα, πού ήταν πιο έντονη με την απουσία της γλωσσικής έκφρασης, μας χαρακτήριζε απολίτιστους. Αν ήμασταν με Ιταλούς, Γάλλους ή Ισπανούς δεν θα ήταν τόσο έντονη η διαφορά στην κοινωνική συμπεριφορά.

Όμως και σε μας έκαναν άσχημη εντύπωση μερικά πράγματα στη συμπεριφορά των ντόπιων. Για παράδειγμα θυμάμαι την απορία μου πως έπιναν στα όρθια χωρίς να τρώνε κάτι, το νέκρωμα του κέντρου της πόλης μετά τις έξι και τις Κυριακές, το θένκ γιου κι όταν δεν είχε σημασία, τα θυμάσαι; Καλό και άγιο κι ευγενικό, αλλά να πληρώνεις το εισιτήριό σου στο λεωφορείο και να λες ευχαριστώ, γιατί; Το ευχαριστώ χάνει την αξία του. Ύστερα εκείνο, που ντρέπονται να κλάψουν ή και να γελάσουν τρανταχτά που μας έδινε την εντύπωση ότι δεν έχουν αισθήματα. Το να κλάψουν δημόσια το θεωρούν ντροπή. Δεν είναι πως δεν πονάνε, μάθανε τα μην εκδηλώνουν τα αισθήματά τους. Αυτό νομίζω είναι που ενθουσιάζει τους ξένους στην Ελλάδα. Αυτή η εκφραστικότητα, το έξω καρδιά που λέμε. Εκεί που πιάνεις κουβέντα με το διπλανό σου, τον άγνωστο, με τους χορούς στα πανηγύρια, με τα παιγνίδια στη θάλασσα.

Και ανάφερα την Ελλάδα και είμαστε όλοι στην τηλεόραση να παρακολουθούμε τα εκεί συμβαίνοντα. Σαν να μην έφταναν τα πολιτικά έχουμε και το ποιάμι που περνάει απ' αυτή, την κοσμοπλημύρα των μεταναστών, προσφύγων, κυνηγημένων, λαθρομεταναστών και περαστικών, όπως και τους χαρακτηρίσουμε, να τους ονομάσουμε. Εγώ δεν μπορώ να καταλάβω την έκταση της μετακίνησης στην Ευρώπη.

Είναι όλοι πρόσφυγες; Ο πόλεμος

στη Συρία δεν ξέσπασε σήμερα, αλλά πώς βρήκαν την ευκαιρία τόσο πολλοί να κινηθούν τώρα; Γιώργο η κουβεντούλα μας δεν έχει συγγένεια με την πολιτική, αυτά ανήκουν σε σας τους δημοσιογράφους. Όμως αυτό δεν σημαίνει πως ζούμε στο χθες, μακριά από τα τρεχούμενα. Η κοσμογονική αλλαγή δεν είναι παραμύθι, είναι συννεφιά βαριά και τα μπουμπουνιτά της ακούγονται. Και δεν είναι μόνο η Ελλάδα που δέχεται τη μπόρα.

Να πω κάτι δικό μας και να το πω δημόσια. Ξέρεις ότι πουλήθηκαν σε εταιρίες βασικές δημόσιες υπηρεσίες, Μέντικεαρ, Κοινωνική Πρόνοια. Είδα κάτι στην εφημερίδα, κάτι μικρό, αλλά νομίζω βγάζει είδηση κι επίτρεψέ μου να το πω προφητικά. «Η Υπουργός υγείας ανέφερε ότι την τελευταία δεκαετία είναι πολλοί που χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες του Μέντικεαρ και πολύ τα φάρμακα. Πρέπει να γίνει αναθεώρηση». Η είδηση; Βλέπω περιορισμούς να έρχονται.

Αυτά και σ' αφήνω μέχρι την άλλη Τετάρτη που θα έχουμε και νέα κυβέρνηση.

ΑΣ ΔΕΣΟΥΜΕ ΤΗ ΜΝΗΜΗ
Ήτανε για να κλάψουμε
στον τάφο της πεταλούδας
που έζησε εφήμερα
την ευλογία της εφήμερης χαράς.
Μας άφησε το χνούδι
απ' τα φτερά της
και τη λύπη την αζεπέραστη.
Έμεινε εκείνο το λυπημένο σου
βλέμμα
που μ' ακολουθεί και με παιδεύει.
Κι είμαι μόνος, κατάμονος...
Με βάρη, με πόνους.
Και η ζωή παράξενη
και τραγική κι ωραία
κι ασυμβίβαστη.
Ας δέσουμε τη μνήμη
με τις χρυσαφένιες κορδέλες
που τρέχαν απ' τα μάτια σου
κι εκείνες της συνέπειας
και της φιλίας.
Ας το δεχτούμε
οι καρές έχουν κι ένα τέλος
κι οι σταυροί είναι
για τη μνήμη και το σεβασμό.
Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,
Πολλά τα παράξενα που είδαμε και ζήσαμε τα πρώτα χρόνια της ξενιτιάς πριν προσαρμοστούμε σ' ένα νέο τρόπο ζωής, πολύ διαφορετικό από αυτό

που ξέραμε, όμως ξέρει κάτι; Και οι Αυστραλοί άλλαξαν τρόπο ζωής, κι αυτοί προσαρμόστηκαν σ' αυτά που φέραμε μαζί μας. Κάποτε μύριζαν σκόρδο και ένιωθαν ναυτία, τώρα δεν χορταίνουν να τρώνε το «γκάρλικ μπρεντ». Πού να φάνε τότε καλαμάρι και χταπόδι, ή ελιές κι' ελιόλαδο. Είχαμε πάει οικογενειακώς σε ένα παραθαλάσσιο χωριό δύο ώρες μακριά από το Αντελάιντ για να βγάλουμε αχιούς και όταν φτάσαμε στην παραλία, το μοναδικό υπόστεγο είχε καταληφθεί από Αυστραλούς. Η κουινιάδα μου Βαγγελιώ, όμως, στριμώχθηκε σε μια γωνία και άρχισε να βάζει στο τραπέζι τα κεφτεδάκια, τα ντολμαδάκια, τις σπανακόπιτες και σιγά σιγά οι Αυστραλοί άρχισαν ν' απομακρύνονται γιατί δεν άντεχαν τις άγνωστες μυρωδιές και με έκπληξη μάς παρακολουθούσαν να βγάζουμε τους αχιούς από τη θάλασσα και να τους τρώμε. Σήμερα τρελαίνονται για όλες αυτές τις ελληνικές νοστιμιές.

Οι Αυστραλοί ήταν ομολογουμένως συντηρητικοί σε όλα και μάς έβλεπαν με υποψία, αλλά όσοι έγιναν γείτονές μας και γνώρισαν την ελληνική φιλοξενία άλλαξαν γνώμη και τις γαστρονομικές προτιμήσεις τους. Βέβαια, υπήρχε και κάποια ζήλεια όταν μάς έβλεπαν να κάνουμε προκοπή, ν' αγοράζουμε σπιτία και να τα εξοφλούμε στο άψε σβήσε, ενώ αυτοί τα εξοφλούσαν με δάνεια 20 και 25 χρόνων.

Το «ευχαριστώ» σε όλα είχα συνθησίου κι' εγώ, γι' αυτό σ' ένα ταξίδι μου στην Αθήνα στη δεκαετία του '70 όταν αγοράζα τσιγάρα από το περίπτερο έλεγα «ευχαριστώ» στον περιπτεριούχο, οπότε μια μέρα μου λέει «εγώ πρέπει να σ' ευχαριστώ που μου δίνεις χρήματα, όχι εσύ που πληρώνεις!».

Επειδή σ' αρέσουν τα λουλούδια, είχα προσέξει πως στην Αυστραλία δεν έχουν άρωμα και λέγαμε τότε πως «σ' αυτή τη χώρα οι γυναίκες δεν αγαπούν και τα λουλούδια της δεν μυρίζουν» επειδή θεωρούσαμε «ψυχρές» τις Αυστραλέζες, αλλά υπήρχε και διαφορετική νοοτροπία για τα λουλούδια. Ένα βράδι ο αρχιεργάτης μας έφερε κάτι υπέροχα κόκκινα τριαντάφυλλα και όταν τα στόλισε σε ένα βάζο από συνήθεια έσκυψα να μυρίσω το άρωμά τους.

«Δεν έχουν άρωμα», τού λέω για να πάρω την απάντηση: «Είναι τόσο όμορφα, που δεν χρειάζονται άρωμα!».

Στην Αυστραλία γνώρισα και τις τέσσερις εποχές που ομολογουμένως με

μάγευσαν γιατί στην Αίγυπτο είχαμε μόνο χειμώνα και καλοκαίρι. Η Άνοιξη και το Φθινόπωρο στο Αντελάιντ ήταν οι καλύτεροι μήνες τού χρόνου με την φαντασμαγορική εικόνα που έπαιρναν οι κήποι, ακόμη και όταν άρχιζαν να χάνουν τα φύλλα τους τα δέντρα. Τα πρώτα χρόνια στην Αυστραλία, ήταν η περίοδος που κάθε μέρα ανακαλύπταμε κάτι καινούργιο, κάτι το διαφορετικό, κάτι το παράξενο, στη φύση, αλλά και στην κοινωνία, όπως τα συνδικάτα και τις απεργίες, ας πούμε, που για εμάς από την Αίγυπτο ήταν άγνωστα πράγματα.

Όταν αρχίσαμε δουλειά, από συνήθεια εγώ και ο πατέρας μου αρχίζαμε δουλειά μόλις πηγαίναμε στο τυπογραφείο πέντε ή δέκα λεπτά ενωρίτερα, αλλά πολύ γρήγορα το αντιλήφθηκε ο εκπρόσωπος τού συνδικάτου και μάς απαγόρευσε ν' αρχίζουμε δουλειά πριν την κανονική ώρα. Μια άλλη φορά μού έκανε παρατήρηση γιατί δεν χρησιμοποιώ τις ημέρες ασθενοίας που δικαιούμαι, οπότε ένα βράδι αποφασίζω να μην πάω στη δουλειά. Την άλλη μέρα, όμως, ο αρχιεργάτης που πίστεψε ότι ήμουν άρρωστος άρχισε να με ρωτά τί είχα και προσπαθούσα να δικαιολογήσω την απουσία μου, ιδρώνω, είχα ανάψει επειδή δεν λέω ψέματα και ήταν η τελευταία φορά που... αρρώστησα.

Τώρα, όσον αφορά στους πρόσφυγες, δεν πιστεύω στις συνωμοσίες, απλά στο Λίβανο, στο Ιράκ, στην Ιορδανία και άλλες αραβικές χώρες φιλοξενούνται εκατομμύρια Σύριοι πρόσφυγες σε στρατόπεδα κάτω από άθλιες συνθήκες χωρίς μέλλον για τους ίδιους και τα παιδιά τους. Το κύμα προσφύγων προς την Ευρώπη δημιουργήθηκε όταν τα κατάφεραν να φτάσουν στη Γερμανία οι πρώτοι που τόλμησαν και βρήκαν τα σύνορα ανοιχτά, οπότε τους ακολούθησαν χιλιάδες άλλες και δημιουργήθηκε ένα ανθρώπινο τσουνάμι. Όμως εκείνο που δεν καταλαβαίνω είναι γιατί έχουν δικαίωμα οι Ευρωπαίοι να εισβάλουν στις αραβικές χώρες με τους Αμερικανούς, να τις ισοπεδώνουν και να να σκοτώνουν τους πληθυσμούς τους, αλλά οι Αραβες δεν έχουν δικαίωμα να πάνε στην Ευρώπη ούτε σαν πρόσφυγες.

Πάντως, σωστή η πρόβλεψή σου πως θα έχουμε καινούργια κυβέρνηση και διερωτώμαι τί λένε τώρα αυτοί που οργίζονταν μαζί μου επειδή ασκούσα κριτική στον Τόνι Άμπι και με δικαίωσαν οι εξελίξεις.